

СУТНІСТЬ І РОЛЬ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

КФ: Модуль 1, тема 1

Питання для обговорення

- Місце корпорацій в сучасній економіці. Визначення терміну «корпорація». Види корпорацій.
- Акціонерні товариства як найбільш розвинена корпоративна форма в Україні. Формування та розвиток корпоративних відносин в Україні.
- Сутність та функції корпоративних фінансів. Фінансова мета корпорацій.

Місце корпорацій в сучасній економіці

- Корпорації є провідними економічними суб'єктами національного й світового ринкового господарства.
- Вчені з Вищої технічної школи Цюриха склали модель глобальної економіки, з допомогою якої змогли проаналізувати взаємозв'язки 43 тисяч транснаціональних корпорацій та визначили, що існує відносно невелика група компаній, в основному банків, яка здійснює непропорційно великий вплив на світову економіку, вони визначили 147 транснаціональних корпорацій, які контролюють 40% всього світового доходу.
- <https://tsn.ua/groshi/viznacheno-147-korporacij-yaki-keruyut-usim-svitom.html>

Основні підходи до визначення терміну “корпорація”

- Об'єднання юридичних осіб;
- Юридична особа усіх організаційних форм (ТОВ, АТ, інш.)
- Юридична особа однієї організаційної форми - АТ

Визначення терміну “корпорація”

- У ст.. 120 Господарському кодексі України **корпорацією** визнається **договірне об'єднання**, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації .

Сутнісні риси корпорації

- 1) об'єднання майна засновників при створення юридичної особи;
- 2) наявність статутного (складеного) капіталу;
- 3) право власності юридичної особи на майно, передане засновниками як вклад до статутного (складеного) капіталу;
- 4) власність відокремлена від управління;
- 5) в статутному (складеному) капіталі визначені частка учасника, яка надає йому корпоративні права;
- 6) участь учасника в управлінні нею на основі корпоративних прав;
- 7) участь учасників у розподілі доходів юридичної особи та ризиків у межах внеску;
- 8) обмежена відповідальність;
- 9) управління здійснюють відповідні органи з чіткою структурою і повноваженнями;
- 10) соціальна відповідальність. (Васильчук І.П. с.210 -211)

АТ- найбільш розвинена форма корпорації

- Акціонерні товариства були створені вперше в Англії та Голландії і являли собою об'єднання мореплавних компаній.
- Перші АТ:
- Об'єднана “Ост- Індська компанія» (1602 р.);
- “Вест-Індська компанія” (1622 р.).
- Акції цих компаній регулярно продавались і купувались на біржі.

АТ в Україні

- В 1860-1870 рр. розвивається цукроваріння, а цукрові заводи створюються у формі акціонерних товариств.
- Сучасна історія АТ в Україні починається з отриманням незалежності початком процесу приватизації (1991-1994 рр.).
- У період 1994-1997 рр.:
 - набуває розвитку грошова приватизація,
 - удосконалюється нормативно-правова база існування акціонерних товариств
 - формується ринкова інфраструктура
 - створюються інвестиційні компанії та фонди, депозитарії та реєстратори, пайові інвестиційні фонди, страхові компанії, аудиторські та консалтингові компанії, пенсійні фонди тощо.

Формування та розвиток корпоративних відносин в Україні

- До 2004 р. створення та діяльність АТ врегульовувалися Законами України «Про підприємництво» , «Про підприємства в Україні» (з 2004 року втратили чинність) та Законом України «Про господарські товариства.
- З 2004 р.:
- **Господарським кодексом України** (ст.ст. 62-72, ст.ст. 79-92, ст. 81).
- **Цивільному кодексі** (ст.ст. 113-118, ст.ст. 152-162).
- З 30.04.2009 року - Законом України "Про акціонерні товариства", № 202 від 29.10.2008 року

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

- Державний орган спеціального призначення. До основних функцій і завдань цього органу належать:
- формування та реалізація єдиної державної політики щодо корпоративного управління, сприяння відповідності національного корпоративного законодавства міжнародним стандартам;
- державне регулювання і контроль за випуском та обігом цінних паперів, дотриманням законодавства в цій сфері;
- захист прав акціонерів шляхом вжиття заходів щодо запобігання порушенням законодавства на ринку цінних паперів, застосування санкцій у межах своїх повноважень.

Сутність та функції корпоративних фінансів

- **Корпоративні фінанси**, як категорія, є ієрархічно нижчою від загальної категорії фінансів. Вона також характеризується тим, що відображає саме грошову форму економічних відносин, тобто рух мінової вартості в процесі функціонування економічних відносин корпорації та її партнерів з приводу формування, розподілу та використання капіталу в умовах невизначеності та ризику.

Функції корпоративних фінансів

- **А.І. Крисоватий, В. М. Федосов, Н. С. Рязанова**
виходячи з нового бачення взаємозв'язку корпоративних фінансів і руху капіталу вважають, що корпоративним фінансам об'єктивно притаманні дві функції:
 - 1) *вартісноформуюча та*
 - 2) *інформаційна функції.*